

Η ΖΩΗ ΜΙΑΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΔΟΣ

Τ' ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΣΑΡΑΣ ΜΠΕΡΝΑΡ

Ε'.
ΙΣ τὸ σημεῖο αὐτὸ τῶν «Απομνημονευμάτων» της, ἡ μεγάλη Γαλλὶς καλλιτέχνης Σάρα Μπερνάρ, διηγείται τὴν εἰσόδὸν της στὸ μοναστήριον, ὅπου τὴν ἐξέλεσαν οἱ γονεῖς της γιὰ νὰ σπουδάσῃ, σὲ ἡλικία δέκα ἐτῶν.

Ἐκεῖνὴ τὴ νύχτᾳ —συνεχίζει ἡ περιφημὴ ἠθοποιὸς— κοιμήθηκα πολὺ ἄσχημα στὸ σπῆ- τὸ τοῦ θεοῦ μου Φελίξ Φώρ. Τὴν ἄλλη μέ- ρα, σπῆς ὄχτῳ τὸ πρωῖ, μπήκαμε σ' ἕνα ἁ- μάξι γιὰ νὰ πάμε στὸ μοναστήριον.

Βλέπο ἀκόμα, ἂν κ' ἔχουν περάσει τόσα χρόνια ἀπὸ τότε, τὴ γοντῶ Μαρία, τὴν κό- γνην τὸν θεοῦ μου συγκεντρομένη στὸ κατώφλι τῆς κατοικίας της, τὴ μητέρα μου νὰ χωρᾷ τὸ κοῦτὶ τῶν παιγνιδίων μου καὶ τὸν ἐξάδελφό μου νὰ μοῦ χαρίζῃ ἕνα μεγάλο χαρταετὸ τῆς στιγμῆς τοῦ ἀμάξι μας ξεανούσης.

ρη τοῦ κηπουροῦ, νὰ μ' ἀποχωρετᾷ γεμάτῃ δάκρυα, ὅλη τὴν οἰκο- γένεια τοῦ θεοῦ μου συγκεντρομένη στὸ κατώφλι τῆς κατοικίας της, τὴ μητέρα μου νὰ χωρᾷ τὸ κοῦτὶ τῶν παιγνιδίων μου καὶ τὸν ἐξάδελφό μου νὰ μοῦ χαρίζῃ ἕνα μεγάλο χαρταετὸ τῆς στιγμῆς τοῦ ἀμάξι μας ξεανούσης.

Βλέπο τὸ μεγάλο τετραγώνον σπῆ τὸν θεοῦ τοῦ γινόνταν μικρό, πολὺ μικρό, ὅσο τὸ ἀμάξι μας ἀποχωρεῖν.

Καθισμένη στὰ γόνατα τοῦ πατέρα μου, εἶχα βγάλει ἀπ' τὸ λα- μὸ μου τὸ γαλάζιον φουλάρι του καὶ τὸ σάβανο, ἀποχωρετῶντας τὰ ξαδελφία μου. Ἐπειτα ἀποκοιμήθηκα καὶ μόνο ὅταν τὸ ἀμάξι στά- θηκε μπροστὰ στὴ βαρεῖα πόρτα τοῦ μοναστηρίου, ζήτησα...

Ἐπιβά τα μάτια μου, ζητώντας νὰ προσανατολισθῶ. Πήδηξα ἀπὸ τ' ἀμάξι κ' ἄρχισα νὰ κωτιάζω περίεργα μπροστὰ μου.

Δὲν ἔβλεπα τίποτε ἄλλο, παρὰ μὴν μεγάλη πόρτα μ' ἕνα στενωπὸ ἀπὸ πάνω κ' ἕνα λευκὸ καὶ ψηλὸ τοῖχο.

Κανένας θόρυβος δὲν ἀκούγόταν. Οὔτ' ἕνα βῆμα, οὔτ' ἕνας ψι- θυρός.

—Ὁ! οὐαὶ, φώναξα τότε τρομαγμένη, ἐκεῖ μέσα θὰ μὲ κλεί- σετε... Ὁ! ὄχι... θέλω νὰ ξεαναγνώσω τὴν κενὴ Φρεσκά...
Ἡ μητέρα μου ἔβλεπε ἐλαφρὰ τοὺς ὄμους της καὶ μὴν ἔδειξε τὸν πατέρα μου, σὰν νὰ ἠθελε νὰ μοῦ πῇ, ὅτι αὐτὸ ἦταν ζήτημα δικὸ του.

Ἐπειτα ἀπὸ τὸν πατέρα μου, εἶπα νὰ μοῦ πῇ, ὅτι αὐτὸ ἦταν ζήτημα δικὸ του.

Ἐπειτα ἀπὸ τὸν πατέρα μου, εἶπα νὰ μοῦ πῇ, ὅτι αὐτὸ ἦταν ζήτημα δικὸ του.

Ἡ σὺλὴ τοῦ μοναστηρίου ἦ- ταν ἀπέραντη καὶ θλιβερή. Ὁσ- τόσο, ἔβλεπε κανεὶς ὀλόγωνα διά- φορα χίτωνα καὶ στὰ παράθυρά τους προσοπίδια παιδιῶν, ποὺ μᾶς κοιτοῦσαν μὲ περιέργεια.

Ὁ πατέρας μου εἶπε μὴ λέξῃ στὴν ἀδελφὴ τοῦ ἐκτελοῦσε κα- θήκοντα θηροφῶν, κ' αὐτὴ μᾶς ὀδήγησε στὸ ἐπιτελεῖον. Ἦταν μὴν μεγάλη αἰθούσα μὲ τοίχους βερνικωμένους, ποὺ τὴν ἐξορι- ζε ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη στὴ μέση ἕνα ἀτελείωτο κυκλίδωμα. Ὁ- λόγωνα στὸν τοῖχον βρισκό- ντουσαν τοποθετημένοι πᾶ γχοι στρωμένοι μὲ βελούδο κόκκινο καὶ μερικὲς καρέκλες καὶ πολυ- θρόνες βρισκόντουσαν κοντὰ στὸ κυκλίδωμα. Ψηλὰ κρεμόντουσαν εἰκόνας τοῦ Πάπα Πίου Βου, τοῦ Ἁγίου Αἰγυστίνου καὶ τοῦ βα- σιλέως Ἐρρίκου Βου.

Τὰ δόντια μου χιτιούσαν ἀπ' τὸ φόβο μου. Εἶχα διαβάσει κά- που τὴν περιγραφή μᾶς φυλά- κης κ' ἔβλεπα τώρα ὅτι βρισκό- μου κ' ἐγὼ σ' ἕνα τέτοιο μέ- ρος. Νόμιζα πραγματικὰ ὅτι θὰ μ' ἐκλείναν σ' αὐτὴ τὴ φυλάκι- γιὰ νὰ μὲ σφραγίσουν, ἀφοῦ τόσο συχνὰ ἔλεγαν πὼς εἶμα ἕνα κορίτσι ἀνυπότακτο, τρελλό, πὼς χρειάζεται ἕνα σιδερένιο χέ- ρι νὰ μὲ συμφορῶσῃ, κτλ. κτλ.

Μὲ τὴν ιδέα λοιπὸν αὐτὴ, κω- ριεύτηκα ἀπὸ ἕναν ἀπερίγραπτο τρόμο κ' ἄρχισα νὰ φωνάζω :
— Πατέρα!... Πατέρα!...

Δὲν θέλω νὰ πάω στὴ φυλάκι!... Εἶνε μὴν φυλάκι ἐδῶ!... Φο- βάμαι!... Φοβάμαι!...

Ἐκεῖνὴ τὴ στιγμῆ μὴν πόρτα ἀνοίξε ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά τοῦ κυκλιδώματος κ' ἔβλεπα τὴς φωνῆς μου γιὰ νὰ κωτιάζω. Μὴν μο- ναχὴ, κωντὴ καὶ στορμιωτὴ, μπήκε μέσα καὶ πλησίασε στὸ κυκλι- δωμα. Ὁ μαῦρος πέπλος της ἦταν κατεβασμένος ὡς στὸ στήμα της κ' ἔτσι δὲν μποροῦσα νὰ διακρίνω καθόλου τὴν φροσιγονομῆ της.

Ἄνοιξε μὴν σιδερένια πόρτα στὸ κυκλίδωμα κ' ἔτσι βροθίκαμε κοντὰ της.

Βλέποντάς με γλομῆ, τρομαγμένη, πλημμυρισμένη στὰ δάκρυα, μὲ πῆρε τροφρῶ ἀπ' τὸ χέρι καὶ γυρίζοντας τὴν πλάτη της στὸν πατέρα μου, σήκωσε τὸ πέπλο της.

Τότε εἶδα τὴν πὸ γλυκερὰ καὶ πὸ γελιστὴν φροσιγονομῆ ποὺ κωροεῖ νὰ φανταστὴ κανεὶς. Εἶχε μεγάλα γαλάζια μάτια γεμάτα παιδικὴ ἀφέλεια, μύτισσα ἀναστροφωμένη, στήμα γελιστὸ κ' ὀραϊό- τατα κάτασπρα δόντια.

Τὸ ἀγαθὸ καὶ γελιστὸ πρόσωπό της μ' ἔκανε νὰ κωιτῶ ἀμέλω- στὴν ἀγαλλία τῆς γυναίκας αὐτῆς, ποὺ, καθὼς ἔμαθα, ἦταν ἡ μήτηρ Ἁγία Σοφία, ἡ ἡγομένη τοῦ μοναστηρίου.

—Νὰ ποὺ γίνουμε κωιτῶ φίλες! εἶπε τότε στὸν πατέρα μου, χα- μιλῶντας πάλι τὸ πέπλο της.

Ποὺ μυστικὸ τᾶμα ἐνστικτο μιλούσε στὴ γυναῖκα αὐτὴ, ποὺ δὲν εἶχε καμιά κωκετταρία καὶ δὲν ἐνδιαφερόταν καθόλου γιὰ τὴν ὁ- κωοφίη καὶ τῆς ἔλεγε, ὅτι τὸ πρόσωπό της ἦταν κωοιωμένο γιὰ νὰ γωιτηθῇ κ' ὅτι τὸ φωτεινὸ χαμυγελὸ της ἔμοιαζε μὲ τὸν ἥλιο στὸ σκοτεινὸ αὐτὸ μοναστήριον.

—Τώρα, μᾶς εἶπε, ἂς πάμε νὰ ἐπισκεφθοῦμε τὸ μοναστήριον.

Ξαναῆραμε ἀμέσως. Ἐγὼ κωοιτοῦσα ἀπὸ τὸ ἕνα χέρι τὸν πατέρα μου καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο τὴν μητέρα Ἁγία Σοφία. Δὲν ἄλλες μοναχῆς μᾶς συνόδευαν : ἡ μήτηρ Πρεφέτ, μὴν ψηλὴ καὶ ψυχρὴ γυναῖκα, μὲ σφιγμένα χεῖλη, κ' ἡ ἀδελφὴ Σεραφίνα, λιγερὴ καὶ λευκὴ σὰν κωιτῶ.

Ἐπισκεφθίκαμε πρῶτα τὴν μεγάλη αἰθούσα τῆς ἐργασίας, μέσα στὴν ὁποία κάθε Πέμπτη συγκεντρονόντουσαν ὅλες ἡ μαθήτριες γιὰ ν' ἀκούν τὴν διδασχὴ τῆς ἡγομένης. Ἐκεῖ μέσα ἐπίσης ἡ μαθήτριες ἐργαζόντουσαν κ' ἔκαναν τὰ χειροτεχνιματὰ τους.

Ἡ αἰθούσα ἦταν μεγάλη κ' ἔτσι κωοιτοῦσε γιὰ νὰ κωοιτοῦσαν τὰ κωοιτῶσι τὴν ἡμέρα τῆς Ἁγίας Ἀικατερίνης καὶ σὲ μερικὲς ἄλ- λες μεγάλες γωοιτῆς. Οἱ τοῖχοι της ἦσαν στολισμένοι μὲ ζωλο- γωγραφίες θρησκευτικὸν θέματος καὶ μὲ μερικὸν ζωγραφικὸν πί- ννακες, κωοιωμένους ἀπ' τὴς μα- θήτριες. Μὴ ἡ τμητικὴ θέσις ἄ- νηκε στὸν Ἁγιο Αἰγυστίνον. Μὴν μεγάλη καὶ ὑπέροχη ζωλογο- γρῆα παρίσταν τὴ μεταστροφὴ τοῦ ἁγίου στὸ Χριστιανισμὸ.

Τὴν εἰκόνα αὐτὴ τὴν βλέπο ἀκόμα μὲ τὸ μάλδ μου, σὰν νὰ τὴν ἔχω μπροστὰ στὰ μάτια μου. Μὲ συγκινούσε ἐξαιρετικὰ καὶ μ' ἔκανε νὰ κωοιθῶ περίεργα σνα- νασθήματα στὴν παιδικὴ μου ψυχῆ.

Ἐπειτα μπήκαμε στὴν τραπε- ζαοία, τῆς ὁποίας ἡ μητέρα μου θαύμασε τὴν καθωρομῆτητα. Ρώ- τησε τότε ποῖα θὰ ἦταν ἡ θέσι μου ἐκεῖ μέσα, καὶ ὅταν τῆς τὴν ἔδειξαν, φώναξε :

—Ὁχι!... Ὁχι!... Δὲν μπο- ρεῖ τὸ παιδί μου νὰ καθῆσῃ σ' αὐτὸ τὸ μέρος! Ἐχει πολὺ ἀδύ- νατο στήθος καὶ θὰ βροισεταί μέσα στὸ ρεῖμα. Εἶνε ἀδύνατο νὰ καθῆσῃ ἐκεῖ.

Τὴν ἰδια γλώμη εἶχε κ' ὁ πα- τέρας μου. Τότε ἡ ἡγομένη, γιὰ νὰ μὴ τοὺς διασραστήσῃ, τοὺς εἶπε πὼς θὰ μὲ τοποθετοῦ- σε στὸ βάθος τῆς τραπεζαοίας, ὅπου καὶ ἔγινε πρᾶγματι.

Ὅταν ἤρθε ἡ στιγμῆ ν' ἀνε- βῶμε τὴν πλατεῖα σκάλα ποὺ ὀ- δηγοῦσε πρὸς τὴν ὑποθήκη, ἡ μη- τέρα μου στάθηκε μὴν στιγμῆ τρομαγμένη καὶ δισταχτικὴ, γιὰ

Ὁ περιφημὸς Ἱταλὸς ζωγράφος Ραφαὴλ καὶ ἡ λατρευτὴ του Φωροαρία.

(Πίναξ τοῦ Φουσιζ).

□ □ □ □ ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ □ □ □ □

τι ή σοάλα ήταν άτελειώτη. 'Η θεία Ροζίνα άντελήφθη τὸ διαγαμύ της και τής ελεπε :

— Γιούλ, εσύ μείνε κάτω... Θ' ανέβω εγώ...

— 'Όχι! 'Όχι! τής απάντησε τότε ή μητέρα μου με φωνή πονεμένη... Θέλω να ιδώ πού θα κοιμάται τὸ παιδί μου. Είνε τόσο λεπτό!...

'Ετσι βρεθήκαμε επειτ' από λίγη ώρα σ' ένα άτ' τὰ άπεράντα ύπνωτήρια του μοναστηριού. 'Ηταν πλακοστρωμένο και δεν είχε ούτε χαλί, ούτε τίποτε.

— Είνε αδύνατον! φώναξε τότε ή μαμά. 'Η μικρή δεν μπορεί να κοιμηθή εδώ. Θα πεθάνη. Θα κάνει πολύ κρύο εδώ μέσα!...

Μά ή ήγουμένη, μήτηρ 'Αγία Σοφία, έσπενσε να καθιστάση τη μητέρα μου, ή οποία ήταν κατάγλωμη, γιατί έπέρφερε, ή φτωχή, άτ' την καρδιά της. Την έβαλε να καθήση και τής ελεπε :

— Κυτάζετε, κυρία!... Θα βάλουμε την κόρη σας μέσα σ' αυτό τὸ ύπνωτήριο.

Και άνοιξε άμέσως μια πόρτα που οδηγούσε σ' ένα όραιο δωμάτιο με όχτυ ζαρεβάτια, παρκεταρισμένο και θερμο. Στο δωμάτιο αυτό που βροκόταν δίπλα στο άναφορήτιο, κοιμόντουσαν τ' άναφωρόντα και τ' αδύνατα παιδιά.

'Ετσι ή μητέρα μου καθισόχαζε και κατεβήκαμε κάτω στους κήπους της μονής. Βρισκόντουσαν εκεί τὸ «μικρό δάσος», τὸ «μεσαίο δάσος» και τὸ «μεγάλο δάσος». 'Επειτα άπλώνονταν έν' άπεράντο περικόλι με άποροφόρα δέντρα, στη μέση του οποίου όρθωνόταν ένα χτίριο όπου σπούδαζαν δωρεάν όρεανά και φτωγά παιδιά.

'Η θεά τὸν άπεράντον αυτών κήπων με τὰ γυμναστήριά τους και με τις κούνιες τους, με πλημμύρισε από χαρά. 'Η μήτηρ 'Αγία Σοφία μās έξήγησε τότε, ότι τὸ «μικρό δάσος» προοριζόταν για τις μεγάλες μαθήτριες και τὸ «μεσαίο» για τις μικρές. 'Όσο για τὸ «μεγάλο», όλες ή τάξεις συγκεντρωνόντουσαν εκεί κατά τις ήμέρες τὸν έορτιών και κατά την έποχή της συγκομιδής τὸν καστανιών.

Μās ελεπε επίσης, ότι κάθε μαθήτριά μου μπορούσε ναχη και τὸ «περιβολάκι» της, ένα δηλαδή τμήμα του κήπου, για τὸ οποίο να φροντίζη μόνη της και ότι συχνά δυο και τρεις μαθήτριες ένωναν τὰ «περιβολάκια» τους και έναναν ένα όραιο περικόλι.

— 'Ω! θα έχω και εγώ τὸ περιβολάκι μου; φώναξα τότε. Πέστε μου θα έχω και εγώ τὸ περικόλι μου όλομόναχη...

— Να, μου απάντησε ή ήγουμένη, θα έχης και εσύ ένα περιβολάκι όλομόναχη...

Και συγχρόνως φώναξε τὸν κηπουρό, τὸν μακάριτα Λαροσέ, και του ελεπε :

— Μπαρούλα Λαροσέ, να ένα κοριτσάκι που θέλει ένα όραιο περικόλι... Διάλεξε της το σ' ένα καλό μέρος.

— Καλά, μητερο μου, απάντησε ό αγαθός άνθρωπος.

Συγχρόνως ελεπε τὸν πατέρα μου να ζώνη με τρόπο ένα χρυσό νόμισμα στο χέρι του κηπουρού, ό οποίος τὸν ενχαρίστησε σαστισμένο.

'Η ώρα περνούσε και έπρεπε ν' άποχωριστώ άτ' τους γονείς μου. Θαμάμαι καλά, ότι δεν έννοισηα καμιά στενοχωρία. Δεν συλλογίζομαι παρα τὸ περικόλι μου. Τὸ μοναστήρι δεν μου φανόταν πειά σαν φυλακή, μα σαν παρόδευσε.

'Εφίλησα τη μητέρα μου, τη θεία μου και τὸν πατέρα μου, ό όποιος με κράτησε μερικάς στιγμές με λαχτάρα στην άγκαλιά του, σαν να ήξερε, ότι δεν θα με ξανάβλεπε ποτέ πειά. Κι' όταν τὸν κίτταξα στο πρόσωπο, είδα πως είχε τὰ μάτια του γεμάτα δάκρυα. Μά εγώ δεν είχα καμιά όρεξη να κλάρω. Τὸν έφίλησα δυνατά και του ελεπα με χαμηλή φωνή :

— Θα είμαι φρόνημη, πολύ φρόνημη και θα μάθω όλα τὰ μαθήματά μου, για να θβή επειτ' από τέσσερα χρόνια να με πάρης και να πάμε ταξείδια, όπως μου υποσχέθηκες...

'Επειτα διευθίνθηκα προς τη μητέρα μου, ή οποία έκανε τις ίδιες σαστάσεις που είχε κάνει άλλοτε στην κυρία Φρεσάα για την τροφή μου, τη διαπά μου, κτλ. και με τις όποιες ή καλή ήγουμένη συμμορφώθηκε κατά γράμμα.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: 'Η συνέχεια.

ΕΥΘΥΜΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ

'Ο κ. 'Αφρημένος έχει καταγγείλει στην άστυνομία ότι του έκλεψαν τὸ πορτοφόλι του. 'Επειτα από τρεις μέρες όμως ξαναπαγαίνει και λέει στην άστυνομία :

— Είχα κάνει λάθος, κ. άστυνόμω. Δεν μου έκλεψε κανείς τὸ πορτοφόλι μου. Τὸ είχα κλείσει σ' ένα σφράγι και τὸ βρήκα.

Κι' ό άστυνόμος σοβαρώς :
— Δυστυχώς, κυρία, έρχεσθε πολύ άργά. 'Ο κλέφτης συνελήφθη πλέον και έστάλη στην Εισαγγελία!

**ΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ
ΑΠΟ ΤΟ «ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΕΡΩΤΟΣ»**

(ΤΗΣ ΕΤΙΕΝ ΡΕ'Υ')

Στὸν έρωτα, όπως και στη μαγειρική, τὸ καρύκειμα έχει τη μεγαλύτερη νοστιμάδα.

Μία γυναίκα που παύει ν' αγαπιέται, κινεί τη συμπάθεια μόνον εφόσον ύποφέρει.

'Η γυναίκα είναι πολύ δυστυχισμένη όταν τολαντεύεται ανάμεσα στὸν έρωτα που αισθάνεται και στὸν έρωτα που θέλει να έμυνησθη. 'Ο πρώτος της άπαιτεί να παραδοθή, ό δεύτερος ν' άρνηθή.

Στὸν έρωτα, όταν κανείς φέρονται με τιμότητα, είναι βέβαιον, ότι δεν τὸ κάνει επήτηδες.

Τὰ κορίτσια έχουν έναν άόριστο πόθο που δεν ξέρει τί ζητά. 'Από και πηγάει τὸ μουσικό θέλγητρό τους που τὸ χάνουν άμέσως άμα γίνουν γυναίκες.

Μία γυναίκα δεν μπορεί να ξέρη άν αγαπά ή δεν αγαπά, άν αγαπιέται ή δεν αγαπιέται, παρα αφού παραδοθή. Είναι αυτός ένας κίνδυνος τρομερός, άλλ' άταραήττος.

'Αμα ζουβεντάζει κανείς με μια γυναίκα που κατορθώσει για μια στιγμή να κατακινήση τὸν πόθο που του προκαλεί, βρῖσκει άμέσως την ζουβέντα της όλοτέια μέτρια και άνητη.

Περηφανίζοντα για την άρετή τους ή γυναίκες που δεν την είδαν ποτέ να επιτίθεται σε κίνδυνο. 'Ετσι και από τὸς στραπίτες ζουμπορημονούν όσοι δεν πάτησαν ποτέ σε μάχη.

'Απέναντι τὸν γυναικῶν, τὰ λόγια σας πρέπει να δείχνουν τόση διακριτικότητα, όσο αδίακρυτες είναι ή χειρονομίες σας.

Στὸν έρωτα ή καλωσύνη μοιάζει με τὸν χειρονάτιχο ήλιο, που φωτίζει χωρίς να θερμαίνει.

Για τη γυναίκα, ή ίδια χειρονομία είναι συχνά προσβολή τὸ νησημέρι και ζολακία τὰ μεσάνυχτα.

'Η άρετή μιας γυναίκας που αγαπά κανείς, είναι σαν τὰ καλοκοπιμένα φορέματα, που δεν μπορεί να τὰ ξεκοπιώση κανείς εύκολα σε ώρα ανάγκης. Στο τέλος άτελιζείται και σπάει τὰ κοπιτά.

'Όταν ή γυναίκα άπαιτεί την έλευθερία της από τὸν άνδρα, αυτό σημαίνει, ότι είναι έτοιμη να γίνει σκλάβια άλλου άνδρός. 'Η έλευθερία για τη γυναίκα ίσοδυναμει με άλλαγή κυρίου.

'Η έρωτευμένη γυναίκα χρησιμοποιεί όλη της την τυραννικήτητα για να γίνει σκλάβια.

'Ο έρωτας τὸν γέρον, μοιάζει με την πυροκαιά που καταστρέφει εύκολότερα τὰ παλιά στίτια.

'Η γυναίκα άισθια την ύποταγή και την ύπακοή του άνδρός, μόνον όταν τὸν αισθάνεται ίκανό να γίνει δεσποτικός άμα θελήσει.

Φαίνεται ότι οι ιστορικοί δεν λέν την αλήθεια. Γυναίκα και όχι άνδρας θα ελε τα περιφρημα έκεινα λόγια : «Πάταξον μέν, άκουσον δέ».

Στὸν έρωτα δεν ξέρει κανείς ποτε είναι άρέντης και ποτε σκλάβος.

Είνε περισσότερο όδυνηρό να βλέπει κανείς τὸν έρωτά του να παραγνωρίζεται, παρα να άπογορεύεται.

'Η γυναίκες δεν θέλουν να παραδοθούν άμέσως, γιατί φοβούνται μήπως περιφρηθούν από τὸν άνδρα.

Μόλις μια γυναίκα άποχτήσει φίλο, ή πρώτη της φροντίδα είναι να έξοικονομήση παρόμοιους και στις γνώριμές της. Κι' αυτό, γιατί φαντάζεται ότι παύει νανα ένοχη όταν άμαρτήσουν και αυτές.

